

demo- krati

Undervisningsmateriale

Teatergrad
dit byrum. dit teater.

Demokrati

Undervisningsmaterialet er velegnet til undervisning på gymnasie- og udskolingsniveau.

Undervisningsmaterialet kan hentes på www.teatergrad.dk.

Udarbejdet af Karen Zenia Hal Hermansen BA i pædagogik og cand. mag. i teater- og performancestudier.

Demokrati er udviklet og skabt af Teatergrad. Forestillingen er skabt til at spille i byrådssale op til Kommunalvalg 2017.

Medvirkende Rolf Hansen, Sandra Yi Sencindiver, Jakob Teglgård, Signe Kærup Hjort
+ journalist Torben Sangild. På turneen varetages journalistens rolle af skiftende lokale journalister.

Instruktør Pelle Nordhøj Kann

Dramatiker Julie Glargaard

Scenograf Nikolaj Heiselberg Trap

Producent Christine Worre Kann

Idé + koncept Teatergrad

Spilleperiode 18.09.17 - 21.11.17

Aldersgruppe Fra 13 år

Teatergrad

Frederikssundsvej 62, Baghuset, kld.
2400 København NV

Tlf.: 5195 3029

Email: info@teatergrad.dk

Website: www.teatergrad.dk

1. udgave, 1. oplag, September 2017

© Teatergrad, København 2017

Introduktion

Om materialet

Kære underviser

Undervisningsmaterialet er udviklet som et supplement til forestillingen »Demokrati« og kan bruges til undervisning på gymnasie- og udskolingsniveau.

Med afsæt i bekendtgørelsen om de gymnasiale uddannelser har undervisningsmaterialet både et dannende og uddannende formål og er udarbejdet ud fra evalueringsparametrene for læremidler på læremiddeltjek.dk.

Med undervisningsmaterialet kommer eleverne til at arbejde med informationsøgning og -bearbejdning, analyse, tolkning og vurdering af forskellige medier, diskussions- og refleksionsøvelser, skriveøvelser og kreative opgaver inden for fagene dansk, dramatik og samfundsfag.

I **første del** opsummeres forestillingens handling. Væsentlige hovedtemaer og -problematikker diskuteres og analyseres.

I **anden del** er der fokus på informationstilegnelse, og eleverne skal bl.a. beskæftige sig med betydningen af begrebet demokrati i en samfundsfaglig og historisk kontekst.

I **tredje del** diskuteres emnet demokrati ud fra elevernes egne vurderinger og refleksioner, der kræver elevernes aktive kritiske stillingtagen.

Om Teatergrad

TEATERGRAD – er Københavns og hele Danmarks byrumsteater; et moderne tilgængeligt teater, der er opsøgende og i kontakt med hele samfundet. Vi har forladt teaterinstitutionens lukkede bygninger, indtaget byen som scene og opsøger publikum dér, hvor de er. Danmark har et væld af spændende byrum, der byder på æstetiske medfortællinger for borgerne, der vil møde levende kunst på moderne og nutidige præmisser. For Teatergrad skal moderne kunst være nærværende og rørende på det nutidige samfunds præmisser.

Om forestillingen

I »Demokrati« undersøger vi demokratiets svagheder og styrker. Vi undersøger, hvad medborgerskab er i dag og spørger os selv, om vi lever op til de privilegier, der er blevet os givet? Er vi aktive, deltagende borgere, der engagerer os i vores samfund?

Danmark. Et demokrati. Et folkestyre. En nation af medbestemmere. Men politikerleden kradser i halsen og lindres med kollektiv passivitet, der truer den skattede styreform. I forestillingen »Demokrati« inviterer Teatergrad publikum ind i den lokale byrådssal til en forsmag på årets kommunalvalg. Sammen med fire skuespillere indtager publikum rollerne som debattører og beslutningstagere om dagsaktuelle emner, mens en journalist udgør den fjerde statsmagt og sætter synspunkterne i perspektiv.

Læringsformål

I henhold til gymnasiebekendtgørelsens formål at ”forberede eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre” (retsinformation.dk) lægger opgaverne og øvelserne i dette materiale op til, at eleverne lærer at reflektere over, udtrykke sig og vurdere egne og andres holdninger til historiske og samfundsrelevante problematikker.

Derudover indeholder materialet en varieret række af opgaver og øvelser, som involverer arbejde individuelt og i grupper og udfordrer eleven inden for forskellige kompetencefelter. Opgavesættet har også til formål at udvikle elevernes kreative og innovative evner og deres kritiske sans og skal samtidig hjælpe eleverne til at opnå fortrolighed med at anvende forskellige arbejdsformer.

Forestillingen

Hvad handlede den egentlig om?

Demokratiet er kernen i det danske samfund – både som styreform og som livsstil. Vi hylder ideen om, at folket har magten; at folket har selvbestemmelse, frihed, lighed og indflydelse på samfundet. Men hvordan har det danske demokrati det i dag? Politikerleden er på sit højeste, afmagt og passivitet breder sig, og afstanden mellem magtens højborg og folket synes større end nogensinde. Er vores demokrati i krise? Eller står vi med en unik mulighed for at videreudvikle verdens bedste styreform?

”Det skulle være demokratiets kendetegn;
ikke at de fleste har ret, men at alle giver plads for hinanden.”
H.M. Dronning Margrethe 2.

1 // Analyseopgave

Resumé

Materialer Noget at skrive med og på.

Mest relevante fag Samfundsfag, dansk og dramatik.

Formål Denne opgave handler om at genfortælle handlingen i forestillingen og eventuelt indføre de elever, der ikke har set forestillingen, i handlingen.

Derudover kan opgaven aktivere eleverne til at tænke i analyse af stykket og få sat ord på tolkninger og opfattelser af stykket.

Forøvelse

Start med at spore ind på forestillingens handling med en hurtig fortælleøvelse:

- Underviseren peger på en af eleverne, som skal fortælle om forestillingen.
- Hver enkelt elev skal fortælle i max. 10-15 sekunder.
- Underviseren peger på en ny som fortsætter med at fortælle.
- Det er vigtigt, at den der fortæller, ikke går i stå i fortællingen.
- Fortsæt indtil I synes, I er kommet omkring forestillingens handling.

Opgave

- Hver elev skal skrive et resumé af forestillingen. Resumeeet må ikke fylde mere end en halv A4 side og må gerne indeholde detaljer, som ikke indgik i fortælleøvelsen.
- Hvis der er elever, som ikke har set forestillingen, skal de hver især udarbejde et resumé sammen med en, der har set forestillingen. Den, der ikke har set forestillingen, har til opgave, at spørge ind til handlingen og hjælpe med at skære resume-et ind til benet.

FORSLAG TIL LEKTIE!

Denne opgave kan eventuelt gives som lektie lige efter forestillingen.

2 // Analyse- og diskussionsopgave

Hvad er problemet?

Materialer Noget at skrive med og på.

Mest relevante fag Dansk og dramatik.

Formål Denne øvelse har til formål at skærpe elevernes kritisk-analytiske blik på fiktive værker med henblik på at kunne indkredse hovedproblematikkerne. På den måde fremmes elevernes evne til at orientere sig i deres omverden.

MANUSKRIPTUDDRAG

LÆSES HØJT
I KLASSEN

Boksekampen:

Vi kan sagtens prøve at definere os ud fra statsborgerskabet alene - lad os bare lege den leg - men du vil lynhurtigt finde ud af, at samfundet er fuldkommen afhængigt af medborgerskabet, af de frivillige ildsjæle -

JACOB

Men uden statsborgerskab har folket hverken pligter eller rettigheder - og i så fald er folket magtesløst -

ROLF

Du skal ikke lade ham afbryde dig!

SIGNE

Folket **er** magtesløst! ... Paradokset er jo, at folket i moderne demokratier siges at have magten - men folket kommer aldrig **rigtig** til magten! Og når ingen af os har magten - er vi først og fremmest afhængige af hinanden! Folket skabes af medborgerskabet og af den fælles kulturelle kontekst!

JACOB

Hvis du spørger, hvem der bestemmer i et demokrati vil alle i dag svare **folket** - men spørger du en tilfældig person på gaden, hvem der i virkeligheden har magten ... vil svaret jo være: Politikerne. Medierne. Erhvervsfolkene. De rige. OG DE KENDTE! - Et svar man faktisk aldrig hører er: "Den har jeg jo selv!"

Øvelse

- Eleverne sætter sig sammen to og to.
- Den ene skal være en journalist, den anden skal være en politiker.
- Med udgangspunkt i deres roller og ud fra ovenstående citat har de 3-5 min. til skiftevis at opstille en af de problematikker, som forestillingen omhandler.

Eksempelvis

Journalist: ”Problemet er, at man som borger ikke kan fornemme, om I politikere har en overordnet plan for, hvad I vil med samfundet. Jeres politik synes at basere sig på populistiske tendenser.”

Politiker: ”Problemet er, at demokratiet smuldrer når folk ikke engagerer sig i andet end det, der vedrører dem selv”. For mig er politikerleden i højere grad et udtryk for at folk ikke interesserer sig for samfundet længere.

- Efter 5 min. bytter de roller og laver øvelsen igen.
- Herefter skal hver gruppe notere 3-5 af de vigtigste hovedproblematikker i forestillingen. Hvilke problematikker rejser forestillingen? Hvem eller hvad er skyld i disse problematikker?
- Alle problematikkerne læses højt i klassen.

DISKUSSIONSPØRGSMÅL

- Hvad kan forestillingen sige om vores samtid eller de fremtidige problematikker, vi går i møde?
- Hvad synes I overordnet om forestillingen? Kunne I lide den? Blev I provokeret? Har I fået et ændret perspektiv på nogle problematikker om demokrati? Hvilke følelser sad I tilbage med?
- Hvad betyder det at se et teaterstykke om emnet frem for at læse en avisartikel, en fagbog, e.l.? Hvad kan teatermediet i forhold til andre medier i formidlingen af et emne?
- Hvordan kan forestillingens hovedproblematikker relateres til den virkelighed og hverdag vi befinder os i?
- Hvorfor er der behov for, at man laver teater om demokrati og politiske problematikker?

”Det er ikke bare den demokratiske debat, der er i krise, men selve demokratiet. Politikerleden og tillidskrisen er klare tegn på folkets snigende bevidsthed om, at vores demokrati ikke kan levere løsninger på verdens påtrængende problemer.

Steen Hildebrandt, professor, Ph.d.

Demokrati

Hvad og hvordan?

”Ordet demokrati kommer af oldgræsk. *Demos* betyder folk, *kratos* betyder styre, og tilsammen bliver det til folkestyre. Der er altså ikke uenighed om, hvor ordet stammer fra. Til gengæld er der mange opfattelser af, hvad det betyder. Selv om de fleste af os vil henvise til frihed og lighed som demokratiske kernebegreber, kommer vi ikke af den grund nærmere en afklaring. Der hersker nemlig også stor uenighed om, hvad vi mener med disse begreber. Den engelske filosof Walter Bryce Gallie ramte derfor hovedet på sømmet, da han i 1956 omtalte demokrati som det bedste eksempel på et værdiladet begreb, der har en fundamentalt omstridt betydning”

Svend-Erik Skaaning 2017¹

1. Skaaning, Svend-Erik (2017): Demokrati – Tænkepauser 48, Aarhus Universitetsforlag

3 // Refleksions- og definitionsovelse

Hurtigskrivning

Materialer Noget at skrive med og på, et ur til underviseren, computer e.l. til at søge information.

Mest relevante fag Samfundsfag.

Formål Denne øvelse har til formål at få eleverne til at reflektere over og spore dem ind på, hvad begrebet *demokrati* betyder.

Forøvelse

Alle elever sidder klar med noget at skrive med og på. Inden de går i gang, forklares øvelsen, og underviseren læser reglerne for øvelsen op:

- Så snart tiden går i gang, skal I skrive, hvad I mener, begrebet demokrati betyder.
- I skal skrive uden stop og skal fortsætte med at skrive, selvom I løber tør for ord. Hvis I løber tør for ord, må I bare skrive: Jeg ved ikke hvad jeg skal skrive e.l.
- I skal skrive sammenhængende tekst og ikke i punktform, e.l.
- I skal skrive uden at tænke nærmere over, hvad I skriver. Der er ikke noget, der er rigtigt eller forkert.
- I skal undlade at gå tilbage i teksten og rette og revidere.
- Et ur indstilles til ca. 3-5 min. og eleverne går i gang med at skrive.

FORSLAG TIL LEKTIE!

Giv eventuelt eleverne til lektie at læse en uddybende fagbog, artikel e.l. om demokrati inden denne opgave/øvelse.

Opgave

- Diskutér løst, hvad klassen forstår ved begrebet demokrati.
- Giv herefter eleverne 10-15 min. til at finde en definition af begrebet på internettet eller i fagbøger.
- Få 2-3 elever til at læse en definition op og fortælle, hvor de har fundet den.
- Bliv enige om nogle definitioner som I skriver på et stykke papir og hænger op.

Visualiseret demokratidefinition HVIS I HAR MERE TID...

- Inddel eleverne i grupper af 3-4 personer i hver gruppe.
- Giv herefter eleverne 15-20 min. til at lave en visualisering af deres forståelse af det danske demokrati. Det kan være i form af en tegneserie, grafiske former, ved brug af kontorartikler fra klasselokalet eller andet. Det er kun fantasien, der sætter grænsen.

(Arbejder I med opgaven i dramatik, kan I visualisere demokrati-forståelserne kropsligt med statuer, koreografier, små scener e.l.)

- Få 2-3 grupper til at præsentere deres visualisering og definition af begrebet for klassen.
- Diskuter eventuelt forståelsen/definitionen efter fremvisningen.

4 // Informationsøgning

En historisk linje

Materialer Udprint af eller selve bogen Demokrati - Tænkepauser 48, computer/iPad/smartphones/e.l. til informationsøgning.

Frihedsrevolutionen i USA

- 1776
- Second Continental Congress
- USA bliver uafhængig af Storbritannien
- Den amerikanske forfatning
- George Washington som præsident

Mest relevante fag Samfundsfag.

Formål Denne øvelse har til formål at give eleverne et historisk overblik over og en viden om begivenheder og udviklingslinjer, der har tilknytning til begrebet demokrati.

LEKTIE INDEN OPGAVEN:

Læs bogen "Demokrati" - Tænkepauser nr. 48.

Opgave

- Eleverne deles ind i 4-5 grupper.
- Hver gruppe skal nu lave en liste over historiske begivenheder, som markerer et led i udviklingen af demokratibegrebet. Eleverne kan søge information på nettet, i fagbøger og i bogen "Demokrati" - Tænkepauser nr. 48.
- Når alle grupperne har lavet en liste, præsenteres de i plenum. Klassen skal herefter udvælge de 8-10 vigtigste begivenheder for demokratibegrebets udvikling og fordele dem mellem grupperne, så alle grupper får ca. 2 begivenheder hver.
- Hver gruppe skal nu udforme en A4 side med begivenhedens overskrift, et billede og nogle stikord. Plancherne hænges op i historisk rækkefølge på væggen.

DISKUSSIONSSPØRGSMÅL

- Hvornår er demokrati blevet opfattet som noget negativt og hvorfor?
- Hvilken kritik kan berettiges i dag?
- Hvordan kan kritikken berettiges i dag?
- Hvad er demokratiets største udfordringer i dag?
- Hvilke argumenter anvender danske antidemokrater i deres kritik af demokratiet?
- Hvilken betydning har det, når folk lader være med at stemme?

5 // Diskussions- og refleksionsøvelse

Den fjerde statsmagt

Materialer Udprint af kopiark 1 i 6 eksemplarer.

Mest relevante fag Samfundsfag, dansk og dramatik.

Formål Denne øvelse har til formål at give eleverne et indblik i og en viden om de forskellige magtfaktorer i det demokratiske styre. Derudover har den til formål at få dem til at reflektere over og diskutere medierne som den fjerde statsmagt.

Forøvelse

- Lav en fælles illustration af magtens tredeling – den lovgivende, den dømmende og den udøvende. Lav den gerne på tavlen eller på en stor planche, så alle kan se den.
- Snak kort om de forskellige institutioner. Hvilken magt har de hver især, og hvordan yder de indflydelse på hinanden?

Opgave

- Eleverne deles ind i 6 grupper.
- Hver gruppe får et udprint af kopiark 1 - en tale af Poul Nyrup Rasmussen.
- Grupperne skal skære talen ned til 1 A4 side, og 3 af grupperne skal forsøge at fremhæve Poul Nyrup Rasmussens pointer, hvorimod de resterende 3 grupper skal tage oppositionens parti og nedtone eller forvrænge hans synspunkter. De må kun skære i teksten - ikke tilføje sætninger eller ord.
- Hver gruppe skal finde en talsmand, som skal fremføre talen for klassen. Talen skal først øves igennem og de andre i gruppen skal agere spindoktorer og instruere talen, så den bliver så overbevisende som muligt.

(Bruges øvelsen i dramatik, skal der spilles på alle virkemidler i instruktionen af talen. Leg eventuelt med Bertolt Brechts ver-fremdungseffekt for at styrke talens overbevisende effekt.)

- Når alle har fremført deres tale, skal de stemme på den tale, der var mest overbevisende. Man må ikke stemme på sin egen.

DISKUSSIONSPØRGSMÅL

- Hvilken rolle spiller medierne som den fjerde statsmagt i tredelingen af magten?
- Hvordan supplerer og begrænser de fire magtinstanser hinanden?
- Hvilke pointer fra Poul Nyrup Rasmussens tale er du enig/uenig i? Argumenter for dit svar.

Demokrati

Hvorfor?

I Platons dialog *Republikken* peger han på risikoen for, at den demokratiske politik bliver domineret af forførende og dominerende folk, som er gode til at få folks stemmer frem for folk, der er bedst til at styre landet. Demokratiet er også blevet kritiseret for at vælgerne ikke har nok viden og information til at kunne tage del i de politiske beslutninger, eller at vælgerne kun stemmer ud fra egen vinding. Hvorfor skal vi så overhovedet have et demokratisk styre?

”Er de fleste de bedste eller bare de fleste?”

Niels Haugsgaard

6 // Informationsøgning og diskussionsopgave

Styreformer i praksis

Materialer Computer/iPad/smartphones/e.l. til informationsøgning.

Mest relevante fag Samfundsfag og dramatik.

Formål Denne øvelse har til formål at give eleverne et indblik i og en viden om forskellige styreformer. Derudover har den til formål at få dem til at reflektere over det danske demokrati og at tage aktivt stilling hertil.

Forøvelse

IDEER TIL ORD

Materialisme

Klima

Politik

Kærlighed

Fællesskab

Uenighed

Bæredygtighed

Natur

Ensomhed

Forsoning

Krig

Fest

- Sørg for at der er lidt gulvplads foran tavlen eller et andet sted i lokalet, som alle kan se.
- Klassen inddeles i 3 lige store grupper. 2 grupper sætter sig ned, mens den sidste gruppe skal stå klar til at gå op på den frie plads.
- Læreren siger nu et ord, hvorefter eleverne stiller sig op på gulvet én efter én og fryser i en positur med inspiration fra ordet. Eleverne skal gå op i den rækkefølge, de synes og skal stille sig tæt på hinanden. Alle i gruppen skal til slut udgøre en "statue" ud fra det givne ord. Der er ikke noget der er rigtigt eller forkert.
- Lad hver gruppe lave 2-3 "statuer" og skift så gruppe.
- Har I god tid, kan det være en fordel at betragte og snakke om statuerne og hvilke følelser, stemninger eller tanker de sætter i gang.

Opgave/øvelse

- Eleverne deles ind i 8 grupper.
- Hver gruppe får tildelt én af følgende styreformer: **Monarki, diktatur, republik, enevælde, anarki, demokrati, aristokrati og tyranni.**
- Hver gruppe har nu 10-15 min. til at søge information om den enkelte styreform på nettet, i fagbøger e.l.
- Herefter har grupperne 15-20 min. til at nedskrive en kort prosatekst, som præsenterer de mest væsentlige informationer om den givne styreform.
- Gruppen udvælger 4-5 steder i teksten, som er særligt sigende for styreformen. En fra gruppen vælges til oplæser, mens de andre udvikler nogle kropslige statuer, som visualiserer nedslagspunkterne i teksten. Brug øvelsen fra før til at udvikle statuerne. Oplæseren fungerer som "statuekunstner" og har mulighed for at rette statuen lidt til.
- Grupperne læser hver især prosateksten op, mens statuerne vises og fryser på de givne nedslagspunkter. Eleverne skal altså glide fra én statue over i en anden.

DISKUSSIONSPØRGSMÅL

- I hvilke lande findes de forskellige styreformer? (Indsæt dem evt. på et kort)
- Hvilken styreform finder du mest optimal? Argumenter for dit synspunkt.
- Hvordan kunne man optimere demokratiet i Danmark?
- Hvordan anskuer de forskellige styreformer deres befolkning?

7 // Analyse- og skriveopgave

Stemmeret

Materialer Computer/iPad/smartphones/e.l. til informationssøgning og udprint af avisartiklen i 6 eksemplarer.

Mest relevante fag Samfundsfag og dansk.

Formål Denne øvelse har til formål at opøve elevernes analytiske og kritiske kompetencer. Derudover har den til formål at få dem til at reflektere over det danske demokrati og at tage aktivt stilling hertil.

Opgave

Print på forhånd 6 eksemplarer af avisartiklen “Demokrati-forsker: Hvorfor skal en 92-årigs kryds tælle lige så meget som en 18-årigs?” fra Berlingske d. 13. juli 2017.

Hent den på infomedia eller via linket:

<https://www.b.dk/nationalt/demokrati-forsker-hvorfor-skal-en-92-aarigs-kryds-taelle-lige-saa-meget-som-en-18>

- Del eleverne i 6 grupper og bed dem lave en klassisk analyse af artiklen.
- Alle grupper skal herefter udforme en problemstilling i form af et hv-spørgsmål, som omhandler valgberettigelse i forhold til grupperinger og alder.
- Eleverne skal nu skrive en kronik ud fra ovenstående problemstilling, hvor de kommer med eksempler fra hverdagen. Enten i grupperne eller individuelt.

8 // Diskussions- og refleksionsøvelse

Lokalpolitik

Materialer Computer/iPad/smartphones/e.l. til informationssøgning.

Mest relevante fag Samfundsfag og dramatik.

Formål Denne øvelse har til formål at give eleverne indsigt i lokalpolitiske sager og indsatsområder. Derudover har den til formål at opøve dem i at argumentere og at tage kritisk stilling til politiske sager.

Opgave

- Eleverne inddeles i 6 grupper, og hver gruppe finder en lokalpolitisk sag på kommunens hjemmeside, som de synes er det vigtigste indsatsområde.
- Hver gruppe skal forberede en 2 minutters tale, som skal overbevise de andre om, at det er det vigtigste indsatsområde.
- Grupperne stiller sig op på gulvet og hver gruppe præsenterer deres tale. Er der grupper, som har valgt det samme indsatsområde, stiller de sig sammen som én stor gruppe efter talerne.
- Efter talerne har alle mulighed for at skifte gruppe, og gå hen til en ny gruppe, de fandt mere tiltalende end den de startede ved.
- Hvis der var nogen, der skiftede gruppe, får de hver især 1-2 min. til at forklare deres valg.
- Grupperne skal nu vælge en af de andre grupper, som enten har flest tilhængere eller som de føler sig mest i konkurrence med. De skal nu skrive en ny tale, som pointerer ulemperne ved den anden gruppes indsatsområde og fordelene ved deres eget indsatsområde.
- Efter talerne har alle mulighed for igen at skifte gruppe, og gå hen til en ny gruppe, der var mere tiltalende end den de startede ved.
- Hvis der var nogen, der skiftede gruppe, får de hver især 1-2 min. til at forklare deres valg.

DISKUSSIONSPØRGSMÅL

- Hvordan er du politisk aktiv i din kommune?
- Hvordan kan du være mere politisk aktiv i din dagligdag?
- Hvilke demokratiske foreninger og institutioner findes der på lokalt plan?
- Hvorfor er det vigtigt at være politisk engageret?

Dramatikopgave

- Grupperne skal lave en nyhedsreportage om deres indsatsområde. De må selv bestemme om det skal være en kort film, en lille scene, et dukketeater, en performance e.l.
- Alle reportagerne skal indeholde en nyhedsværdi.
- Alle præsenterer deres produkter.

9 // Diskussions- og refleksionsøvelse

Fællesnævneren

Materialer En stor planche og skriveredskaber.

Mest relevante fag Samfundsfag.

Formål Denne øvelse har til formål at få eleverne til at reflektere over deres eget politiske engagement og demokratiske ansvar op til kommunalvalget.

Øvelse

- Eleverne skal sammen formulere et niveau for deres politiske engagement op til kommunalvalget, på samme måde som scenen om klima- og miljøpolitik fra forestillingen. Det skal være et realistisk niveau, som eleverne kan udføre i virkeligheden og som alle kan blive enige om.
- En elev skal starte med at komme med et udspil til en politisk aktivitet, som klassen kan udføre op til kommunalvalget. Det kunne eksempelvis være: Vi skal læse alle kommunens lokale kandidaters valgprogram op til kommunalvalget 2017.
- Eleverne i klassen skal herefter række hånden op, hvis de IKKE kan gå med på den præmis. Man må gerne argumentere kort for sit valg, eks.: Jeg har så mange skriftlige afleveringer, at jeg aldrig vil kunne nå at læse dem alle.
- Herefter kan forslaget modificeres indtil klassen er enige om et fælles niveau. Der må gerne "forhandles" om aktiviteterne. Eks.: Jeg kan ikke nå at læse alle valgprogrammerne, men vi kan alle læse 1-2 programmer og fremlægge dem for hinanden i klassen?
- Når alle er nået til enighed om en aktivitet, skrives den ned på planchen.
- Øvelsen fortsætter med et nyt aktivitetsforslag indtil I synes der er nok aktiviteter på planchen.
- Følg op på aktiviteterne efter kommunalvalget, for at se om eleverne har holdt deres aftale.

Kopiark 1 // side 1

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen tale til ”Seminar om politisk journalistik. Fra observatør til aktør – i en ny form for demokrati”

’Anna, Anna, kom ind fra køkkenet. Skynd dig lidt. Kom og se. De har klippet hovedet af en fax ovre i København.’ Det siges, godt nok med et glimt i øjet, at folkene på en af vores landsdækkende TV-stationer bruger Anna og faxen som den ultimative test på, om noget er en nyhed. Har den samme kaliber, som den nyhed Anna absolut skal se, bør den straks blæses ud!

Om de landsdækkende aviser benytter sig af samme kriterier skal være usagt. Men det er soleklart, at udgangspunktet for, om noget bliver til en politisk nyhed har ændret sig radikalt i løbet af de seneste årtier. Det stiller andre krav og rejser nye spørgsmål til journalister og politikere.

Vi ved det måske godt, men alligevel er det befriende at få kortlagt, hvordan den politiske journalistik med tiden har udkrystalliseret sig til at blive en politisk institution i sig selv.

En institution der efterhånden er blevet så stærk, at den nødvendigvis må gås efter i sømmene. Og det er jo netop, hvad Ove Kaj Pedersen og Erik Meier Carlsen sammen med andre kyndige folk har gjort.

Det er blevet til et spændende studie af den politiske journalistik og nyhedsmediernes dækning af den demokratiske proces, som også var et tema, der optog Medieudvalget i betænkningen om medierne i demokratiet.

Uden at jeg skal gøre mig klog på Luhmann, som leverer en del af denne undersøgelses teoretiske fundament, går noget af hans systemteori vist ud på, at ethvert system har nogle blinde pletter, som den ikke selv er i stand til at iagttage.

Man behøver kort sagt et andet system, som i dette tilfælde er en række kompetente forskere, der med sans for at jage fingeren ned lige der, hvor det gør allermost ondt, har iagttaget den politiske journalistik. Og lad det være sagt med det samme. Der er mange gode betragtninger og tankevækkende konklusioner, men jeg vil, den begrænsede tid taget i betragtning, koncentrere mig om nogle få punkter.

Vi er godt klar over det. At betingelserne har ændret sig. At den udelukkende refererende journalistik er et levn fra en snart glemt fortid. At hyggemøder i Snapsetinget, hvor journalister og politikere i en næsten loge-agtig samhørighed lagde historien til rette, hører datiden til.

I dag er der nærmere tale om et professionelt partnerskab, hvor journalister og politikere arbejder hver for sig og alligevel i respekt for, at der hersker en gensidig afhængighed. Jeg skal være den sidste til at begræde en udvikling, der, som påpeget i rapporten, på mange måder har skabt en mere åben og demokratisk dagsorden.

Men spørgsmålet er, om tempoet og konkurrencen mellem de forskellige medier alligevel skaber en sund udvikling? Journalister tildeler roller og talepositioner til sig selv og andre aktører i et nyt bredt politisk felt, hedder det i rapporten. Der peges på, at den forstærkede konkurrence mellem medierne stik mod, hvad man måske skulle tro, har ført til, at medierne er blevet stadig mere ensartede. Er det et gode for dem, det i virkeligheden handler om: Seerne, læserne, danskerne og vælgerne?

Kopiark 1 // side 2

Ønsker vi kun at plukke nyheder og information fra den samme hylde? Er mangfoldigheden i virkeligheden blevet en mangelvare inden for den politiske journalistik? Er det i læsernes interesse, at nyhedshistorierne i dag primært bliver til ud fra et konfliktperspektiv? Hvem har interesse i konflikten? Den, der bygger historien op eller læseren?

Jeg medgiver gerne, at politikerne et langt stykke hen ad vejen er med til at give en historie liv, men når alt kommer til alt, er det fortsat journalistens pen eller rettere mus og redaktørens valg, hvor historien placeres og får nyhedsmæssig værdi.

Undersøgelser af Finanslovens dækning i TV-Avisen i 1965 og 1991 viser, at indslagene er skåret ned fra ti minutter til et par minutter. Hvilke konsekvenser får det, når 70 procent af seerne angiver, at DRs TV-Avis betyder noget for, hvordan de tager politisk stilling?

Nogle gange fristes man til at spørge, om de overhovedet er muligt for politikere at føre en debat om kontroversielle emner uden, at det i løbet af ti sekunder ender i enkeltsager. Risikoen er at man bliver skræmt fra vid og sans og måske netop derfor afholder sig fra at tage den nødvendige debat om for eksempel, hvordan velfærdssamfundet skal udvikle sig.

Som politiker er ens opgave konstant at spørge, om vores demokrati fungerer? Hvilke nye tiltag kan vi skabe? Hvordan kan vi gøre det anderledes og bedre? Er svaret folkehøring eller noget helt andet? På samme måde må medierne omvendt forholde sig til, om de varetager deres del af opgaven godt nok.

Det som bekymrer mig mest ved rapportens konklusioner er, at selv om vi har et varieret udbud af nyhedsmedier, så er nyhederne blevet mere og mere ens!

Nyhederne – dem som former danskernes virkelighedsopfattelse – er blevet mere og mere én-dimensionelle. Den samme historie, den samme vinkel i alle medier. Det er skidt. For den politiske virkelighed har flere dimensioner, har flere sandheder.

Vi bliver nødt til at sikre, at der er også plads til de historier, som rapporten peger på i dag lider under nyhedens stumhed. Mens landspolitikere tildeles forholdsmæssigt megen spalteplass kniber det åbenbart for det lokale Danmark at trænge igennem på de landsdækkende spaltemillimetre. Hvor bliver hverdagshistorierne af? Dem der handler om det, der rører sig i resten af Danmark?

Hvem sikrer, at tingene hænger sammen i dybden? Er læsernes talsmand en del af svaret? Aktuelt er så vidt vides det eneste medie herhjemme, der har udnævnt en talsmand som læsernes talerør og avisens neutrale instans.

Talsmanden vurderer løbende blandt andet avisens nyhedshistorier ud fra sine egne krav om fairness, objektivitet og generelle proportioner. Læsernes talsmand er selvfølgelig kun en del af svaret, men dog en mulighed for måske at komme et skridt videre og et spadestik dybere for de danske medier.

Kopiark 1 // side 3

Det nationale nyhedsperspektiv vinder tilsyneladende, ifølge rapporten, både over de lokale og internationale nyheder, hvor især en del af EU-systemet åbenbart ikke har noget talerør i de danske medier. Både vi nationale politikere og pressen har et ansvar for, at vi ikke er på vej ud på den berømte glidebane, hvor en ensidig fokusering på enkeltsager og personer gør, at vi helt glemmer de store og små sammenhænge i nyhedsdækningen.

Vi har alle muligheder for at give den demokratiske debat og dermed også den politiske journalistik en fair chance for at være nøjagtig så vedkommende, som vi ønsker det. Men det kræver, at vi gør op med os selv, hvilken vej vi vil.

En del af diskussionen kunne for eksempel handle om, hvorvidt aviserne, som tilfældet er i dag, absolut skal konkurrere med TV-mediet eller nærmere skabe sin helt egen vej og nyhedsdækning.

Men det handler også om, at vi ikke ønsker at grave kløfter mellem det lokale og nationale nyhedsniveau. Der må og skal være plads til begge dele – også i de landsdækkende aviser. Og så gør det selvfølgelig heller ikke noget, hvis nyhederne fik endnu flere nuancer og vinkler, end dem vi kender i dag.

Nærhed i nyhedsdækningen handler jo ikke kun om beskrivelse af processerne omkring finansloven eller ældrepakken, men i endnu højere grad om, hvad det betyder for den enkelte dansker. 'What's in it for me', fristes man nogle gange til at spørge. Uanset om det handler om Anna og den fax, hun absolut skulle se.

Kilde: http://www.stm.dk/_p_7666.html